

2026-09-22

8/2026

**Till Landsbygds- och infrastruktur-
departementet**

Yttrande över departementspromemorian Åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur (Ds 2026:10)

Sammanfattning av ärendet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har utrett åtgärder mot illegal införsel av sällskapsdjur vilket utmynnat i förslag om ny lag om införsel av sällskapsdjur, anmälningsskyldighet för personal inom djurens hälso- och sjukvård när misstanke om illegal införsel väckts, ny kontrollorganisation som involverar Tullverket, Jordbruksverket och Länsstyrelser samt några ytterligare insatser som syftar till att minimera risk för allvarliga smitthändelser kopplat till illegal handel med sällskapsdjur.

Smittskyddsläkarföreningen, vars medlemmar ofta är involverade i händelser där bland annat risk för rabies vid illegalt införda sällskapsdjur behöver beaktas ställer sig mycket positiv till förslagen som helhet och avger nedan några kommentarer gällande några av förslagen.

Ny lag om införsel av sällskapsdjur

Smittskyddsläkarföreningen bedömer det vara helt rimligt att en tydlig reglering kommer på plats som en del av medvetandegörandet för den enskilde av risker som kan vara kopplade till illegal införsel av sällskapsdjur. Gällande finansiering av offentlig kontroll och möjlighet att ta ut avgifter för vissa kontroller kan Smittskyddsläkarföreningen invända att smittskyddsåtgärder vid händelser som involverar illegalt införda sällskapsdjur, till exempel vaccination mot rabies för eventuellt smittutsatta individer, kan vara kostsamma för hälso- och sjukvården på humansidan och att en större finansiering via avgifter kan bringa någon form av balans och samtidigt ha en avskräckande verkan.

Anmälan om misstänkt illegal införsel av sällskapsdjur

I samband med hearing i december 2025 uppfattade Smittskyddsläkarföreningens representant att personal inom djurens hälso- och sjukvård som omfattas av föreslagen anmälningsskyldighet uttrycker oro för att bli utsatt för hot eller andra konsekvenser från djurägare. Det förefaller viktigt att denna fråga beaktas i det fortsatta arbetet, till exempel gällande arbetsgivares ansvar och tydliggörande av involverade myndigheters ansvar för hantering av anmälan.

Postadress

Smittskyddsläkarföreningen
c/o Malin Bengner
Smittskydd Jönköping
Länssjukhuset Ryhov
551 85 Jönköping

Telefon

010-242 23 34

E-post

malin.bengner@rjl.se

Webbadress

<http://www.slfl.se/smittskydd>

En ny kontrollorganisation avseende införsel av sällskapsdjur

Utredningen föreslår en ny kontrollorganisation där Tullverket, Jordbruksverket och Länsstyrelser får olika ansvar beroende på typ av offentlig kontroll. Vid yttre gränser ska Tullverket enligt förslaget fortsätta med sitt kontrolluppdrag men också bli ansvarig för att fatta de formella besluten; Smittskyddsläkarförbundet uppfattar att detta kan vara en olycklig rollfördelning eftersom Jordbruksverkets och Länsveterinärernas kompetens gällande smittrisker och viktiga beslut om smittförebyggande åtgärder (t.ex. avlivning av sällskapsdjur vid risk för rabies) då kan komma att fördröjas eller helt utebli om inte Jordbruksverket har en beslutande roll vid gränskontroller.

Andra åtgärder för att hindra organiserad smuggling av sällskapsdjur

Utifrån många medlemmars erfarenhet av händelser där rabiesrisk har behövt hanteras är Smittskyddsläkarförbundet mycket positiv till förslagen att följa upp behovet av karantänslokaler för omhändertagna djur vid yttre gränser samt att införa en offentlig kontroll av regelefterlevnad vid hemisolering av djur. Införsel av sällskapsdjur vid händelse i omvärlden (till exempel Ukraina 2022) får inte ske på bekostnad av risk för spridning av allvarliga zoonoser.

Vid hemisolering av sällskapsdjur har Smittskyddsläkarförbundet fått rapporter om uppenbara brister i säkerhet för omgivande människor, till exempel i miljöer där barn funnits närvarande eller andra hushåll/människor inte fått information om gällande regler.

I förslaget beskrivs att Tullverket fattar beslut om hemisolering men att uppföljningen bör ske från Jordbruksverket: denna beskrivning visar återigen på behovet av att Jordbruksverket fattar smittskyddsrelaterade beslut (jämför ovanstående kommentar om ny kontrollorganisation) eftersom det är den myndigheten (tillsammans med SVA) som besitter kunskap om möjliga smittrisker.

Utredningen tar inte upp konkreta förslag på sanktioner vid bristande regelefterlevnad i samband med hemisolering; med tanke på de smittrisker som hemisolering är tänkt att hantera (till exempel risk för rabies hos det införda sällskapsdjuret) kan Smittskyddsläkarförbundet tycka att det är rimligt att en sanktion kan vara avlivning av det aktuella djuret.

2026-09-22

8/2026

För Smittskyddsläkarförbundet

Andreas Jacks

Biträdande smittskyddsläkare

Region Stockholm

Daniel Heimer

Smittskyddsläkare

Region Västmanland

Postadress

Smittskyddsläkarförbundet
c/o Malin Bengner
Smittskydd Jönköping
Länssjukhuset Ryhov
551 85 Jönköping

Telefon

010-242 23 34

E-post

malin.bengner@rjl.se

Webbadress

<http://www.slf.se/smittskydd>